

MARIBORSKI

VEČERNIK

Cena 1 Din

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2452
 Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
 v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglašje po ceniku / Oglašje
 sprejema tudi oglašni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.409

Nujno potreben zakon

Žalostni primeri z ljubljansko »Vzajemno pomočjo«, mariborsko »Kmetijsko eksportno zadruge« in sedaj zopet mariborsko »Naprednostjo« in »Slogo« so nam vsem, zlasti pa merodajni državni oblasti krepek opomin, da treba najtlačne in možnosti, da se naš narod v bodoče obvaruje pred podobnimi nesrečami. Saj gre, samo v primerih gori navedenih podjetij, ki so propadla, odnosno so morala biti od oblastev razpuščena, učinkovita škoda za naš večinoma slovenski del naroda v težke milijone. Kaj to pomeni zlasti v danšnjih težkih časih splošne gospodarske depresije, si lahko vsakdo na prstih izračuna. In vse to zaradi nekoliko spekulativnih želje, priti do gotovine in si nekoliko gospodarsko od pomoči, napravili pravcati židovski tempeji, si z ljudskim denarjem proti vsem zakonskim predpisom in določbam polni svoje žepe in ogoljufali stotine in tisoče naših varčevalcev, ki so si po nekaj dni narjave na mesec od ust odtrgali, za te svoje prihranke.

Toda ni samo materialna škoda, ki jo je treba videti. Najmanj tako velika, če ne še večja, je tudi moralna škoda, ki so jo ti brezvestni spekulanti povzročili v našem narodu: oblatili in oskrunili so zdravo idejo, na kateri stoji delo zavarovalnic, idejo medsebojne pomoči v obliki življenjskega, požarnega, vlomskega ali kakršnekolj druge oblike zavarovanja. Težki udarci, ki so jih ti spekulanti prizadejali veliki socialni instituciji z milijonskimi izgubami propalih pomožnih blagin, so naravno v ljudskih masah začeli učinkovati razdiralno. Izpodkopali so zaupanje naroda v povsem zdravo misel zavarovanja, ki je poseben način združnega poslovanja. Že itak težka zadružnega poslovanja, ki jo morajo danes voditi celo velike zavarovalnice, da se vzdrže v ravnotežju, je pod utisi nepoštenega, nesolidnega, nerečnega poslovanja goji navedenih ustanov postala še težja, ker se mora boriti z novo nastalim nezaupanjem ljudskih mas.

Pa se človek ob vseh teh dogodkih vpraša: kako to, da se ne vrši nad poslovanjem zavarovalnic vseh vrst stalna kontrola države? Saj bi bili nemogoči dogodki, kakor pri »Vzajemni pomoči« ali pri »Kmetijski eksportni zadruzi« itd., ako bi državna oblast vodila stalno kontrolo nad njihovim poslovanjem.

Pač obstoja v ministrstvu za trgovino in industrijo poseben oddelček za »Kreditne ustanove in zavarovanja«, ki z dajanjem koncesij za zavarovalne posle, s potrjevanjem pravilnikov za posamezne panoge zavarovanja že v neki meri vrši nadzorstvo nad zavarovalnicami. To je pa tudi vse in še to prav za prav brez zakonske podlage. Zato se sedaj pripravljajo v ministrstvu nov »zakon o nadzorstvu nad zavarovalnicami«. Široka javnost pričakuje od tega zakona povsem upravičeno, da bo dokončno in v celoti rešil celokupni problem zavarovalnih poslov, da bo obsegal ves kompleks vprašanj, ki so važna v zavarovalni stroki, da bo obsegal vse ustanove, društva, korporacije itd., ki se v kakršnikoli obliki bavijo s posli zavarovanja. Želimo pa tudi, da bo zakon predvideval najstrožje kazni za vse one, ki bi se pregrešili nad svojim narodom z zlorabo ideje zavarovanja za svoje spekulativne posle in bi zavajali ljudi k zavarovanju, ki so v naravnju tako s predpisi zakona kakor s predpisi pravilnikov, na podlagi katerih je posameznim zavarovalnicam poslovanje dovoljeno. V zakonu pa tudi ne sme

Končni sklepi konference v Stresi

Bil je dosežen sporazum za enotno nastopanje v Ženevi, kje se bo Nemčija poceni izmazala — Določena je bila dalje cela vrsta novih konferenc

STRESA, 15. aprila. Delo konference v Stresi je bilo dovršeno včeraj dopoldne. Najprej so se sprejele v končni redakciji resolucije in deklaracije, ki so bile sestavljene že v soboto. V njih se najprej konstatira, da so zastopniki Italije, Francije in Anglije proučili ves evropski položaj, zlasti z ozirom na nemški korak, in sklenili sledeče: Da se pri razpravi o francoski pritožbi pred Društvom narodov uredi postopanje na skupni liniji. Da se nadaljuje pogajanj za uresničitev projektiranega vzhodnega pakta. Glede Avstrije so potrdili dos. deklaracije o potrebi neodvisn. in potrebi konzultiranja v primeru ogrožitve ter sklenili, da se skliče čimprej konferenca vseh zainteresiranih držav sosed Avstrije, na kateri naj se določi sklenitev takozvanega podonavskega pakta. Da se nadaljuje in čimprej zaključi delo za sklenitev letalskega pakta. Ugotovili so, da je sa-

movoljni nemški korak glede oboroževanja kompromitiral napore za vojaško enakopravnost v sporazumni ureditvi. Vendar upajo, da bo še mogoče doseči sporazum in omejiti oboroževalno tekmovalstvo. Vprašanje vojaške enakopravnosti Avstrije, Madžarske in Bolgarije naj se uredi diplomatskim putem s sodelovanjem vseh zainteresiranih držav in v okviru načrtov splošnih in regionalnih sporazumov o organizaciji miru in medsebojni varnosti.

Mimo te resolucije sta sklenili italijanska in angleška delegacija izjavo glede locarnskega sporazuma, v kateri Italija in Anglija potrjujeta obveznosti, ki sta jih kot garantinji prevzeli pri podpisu. Ta izjava je bila sporočena tudi francoski delegaciji, naknadno pa bo javljena še Nemčiji in Belgiji. Končno je bila sprejeta skupna italijansko - francosko - angleška deklaracija, v kateri izjavljajo tri države,

da je njihova zunanja politika v popolnem skladu z načeli Društva narodov in se bodo v bodoče uprle vsaki enostranski kršitvi mirovnih pogodb in vzdržale pri tem najtesnejše sodelovanje.

Konferenco je zaključil Mussolini z govorom, v katerem je dejal, da so rezultati zadovoljujoči in je Stresa mnogo pripomogla k razbistritvi položaja v Evropi in ohranitvi miru. Po konferenci so oni delegati, ki potujejo na zasedanje Društva narodov v Ženevo, prvi zapustili Streso. Sir Simon je odpotoval prvi že ob 12.30 z letalom. Ves italijanski tisk je z izidom konference zadovoljen, naglašajo važnost solidarnosti Italije, Francije in Anglije in zlasti še pomen sklicanja podonavske konference, po kateri bo sklenitev podonavskega pakta le še formalnost, ker je mala antanta nanj itak že pristala. Tudi francoski in angleški tisk piše podobno.

Podonavski in iadranski pakt

OBOROŽITEV AVSTRIJE, MADŽARSKE IN BOLGARIJE. SREDNJEVROPSKA KONFERENCA V RIMU.

PARIZ, 15. aprila. Na včerajšnji seji konference v Stresi se je razpravljalo pretežno o vprašanju oborožitve Avstrije, Madžarske in Bolgarije. Vprašanje je sprožil Mussolini, ki je dokazoval potrebo, da se Avstriji dovoli popolna oborožitev. Angleška delegacija je sprejela Mussolinijeve razloge s simpatijami, dočim je Laval opozoril na dejstva, da bi države male antante sprejele oborožitev Avstrije, Madžarske in Bolgarije z vznemirjenjem. Laval je zahteval, da se v tem oziru ne sklepe nič brez pristanka vseh zainteresiranih

držav. Da se reši vprašanje podonavskega pakta in ponovne oborožitve premaganih držav, se skliče v mesecu maju v Rimu posebna konferenca zainteresiranih držav. Na to konferenco bodo povabljene Avstrija, Nemčija, Češkoslovaška, Jugoslavija, Francija, Poljska, Romunija, Madžarska in Italija dočim bo Anglija prisotna le kot opazovalka. Mimo tega se bo pa tudi uvedla akcija za takozvan iadranski pakt, ki naj bi bil sklenjen med Italijo, Jugoslavijo, Grčijo in Turčijo.

Francoski memorandum v Ženevi

MEMORANDUM, KI GA JE POSLALA FRANCIJA DRUŠTVU NARODOV, JE BIL VČERAJ OBJAVLJEN.

ŽENEVA, 15. aprila. Tajništvo Društva narodov je objavilo včeraj opoldne memorandum, ki ga je poslala Francija Društvu narodov zaradi nemške kršitve vojaških klavzul versalleske mirovne pogodbe. Francija vidi v nemškem sklepu eklatantno kršitev določb mirovne pogodbe in kronanje metod že dosedanjih tajnih nemških podvigov. Natanko se obraziaga že poprejšnje tajno nemško oboroževanje i ugotavlja, da nemški korak Društvu narodov ne more biti vseeno, ker ruši tudi njegove temelje, saj je Nemčija ob svojem sprejemu v Društvo narodov prevzela svečano obveznost, da bo izpolnjevala vse prevzete dolžnosti. Nemčija je s tem nevarno ogrozila in skoraj onemogočila prizadevanja Društva narodov in vseh mirno ljubljenih držav za razorožitev, odnosno ureditev ravnotežja v oboroževanju. Dasi razorožitev ni bila dosežena, Nem-

čija vendarle ni imela pravice seči po takih sklepih. Nadalje govori memorandum o francoskih vojaških ukrepih, ki jih z ozirom na nemško postopanje opravičuje. Nemčija je povzročila nevarnost blazne tekme v oboroževanju in je zato treba ugotoviti njeno odgovornost za nastali položaj, kakor tudi storiti sklepe za ohranitev miru.

Svet Društva narodov zboruje

ŽENEVA, 15. aprila. Danes ob 11. uri se je pričelo pod vodstvom turškega zunanjega ministra dr. Ružmija Arasa izredno zasedanje sveta Društva narodov s tajno sejo, ki še traja. V Ženevi so že vse delegacije. Prispele je tudi poljski zunanji minister Beck, ki se prvotno ni nameraval udeležiti osebno tega zasedanja. Ker je bil v Stresi dosežen sporazum, se pričakuje, da bo na zahtevo Francije

Tak zakon je nujno potreben, in je dolžnost ministra g. dr. Vrbaniča, ki se je osebno iz aktov prepričal o škodljivosti načina poslovanja nekaterih društev, kakor je n. pr. »Naprednost« itd., da ta zakon z vsemi mogočimi garancijami tudi za njegovo uspešno izvajanje, čim prej donese. V—S—

klicano zasedanje poteklo brez napetosti in bodo sklepi glede Nemčije zelo obzirni.

SPREMENBE V ITALIJANSKI DIPLOMACIJI.

PARIZ, 15. aprila. Italijanski poslanik v Parizu grof Pignatti di Custozza bo, kakor poroča »Matin«, imenovan za poslanika v Vatikanu, dočim pride na njegovo mesto sedanji varšavski poslanik Bastianini.

BERGER-WALDENEGG ODLETEL V ŽENEVO.

GRADEC, 15. aprila. Avstrijski zunanji minister Berger-Waldenegg, ki je pri sostvoval včeraj zborovanju »Heimatschutz«, se je popoldne z letalom odpeljal v Ženevo.

KOMUNISTIČNA ZAROTA NA IRSKEM.

LONDON, 15. aprila. Po vesteh iz Dublina je irska policija odkrila zelo razširjeno komunistično zaroto, ki je za Veliko noč pripravljala prevrat. Iz zaplenjenega materiala izhaja, da so komunisti pripravljali umor cele vrste vodilnih irskih politikov.

NOVE OBSODBE V GRČIJI.

ATENE, 15. aprila. Izredno sodišče je obsodilo Venizelosevega sorodnika Pistolakisa in mornariškega poročnika Kanaisa, vsakega na 20 let ječe, 11 drugih obtožencev pa na ječe od 10 do 20 let. Devet obtožencev je bilo oproščenih.

PORTUGALSKA NE MOBILIZIRA.

LIZBONA, 15. aprila. V mednarodnem tisku so se razširile vesti, da je portugalska vlada odredila delno mobilizacijo zaradi nemirov v koloniji Mozambique. Vlada te vesti zanika.

ŽELEZNIŠKA NESREČA V FRANCIJI

BORDEAUX, 15. aprila. V noči od sobote na nedeljo je iztiril pri kilometru 35 pred Bordeauxjem brzovlak, ki je vozil z brzino 108 km iz Bayonne. Pri tem so bili 3 potniki ubiti, 10 pa jih je bilo ranjenih.

VELIK POŽAR V ROMUNIJU.

BUKAREŠTA, 15. aprila. V trgovskem delu mesta Panceje je nastal strahovit požar, ki je upeljal celi dve ulici, v katerih je zgorelo okoli 50 trgovin.

Dnevne vesti

Nenavadna nesreča na Pobrežju

DELAVEC AVGUST KELNARIČ ŽE DRUGI DAN ZASUT V VODNJAKU.
NAPORI REŠEVALCEV. MNOŽICE RADOVEDNEŽEV.

Včeraj zgodaj zjutraj se je raznesla po Pobrežju in kmalu nato tudi po Mariboru vest, da je ob 6. uri na Pobrežju v Cankarjevi ulici 27. pri kopanju vodnjaka zasulo nekega mladega delavca. O nesreči so bili takoj obveščeni požarniki in reševalci s Pobrežja, Studencev, Teznega in Maribora, ki so tako prispeli na kraj nesreče in pričeli z reševalnimi deli.

Nadaljnja poizvedovanja o tej nenavadni nesreči so prinesla naslednje podrobnosti: Na Pobrežju v Cankarjevi ul. 27. gradi novo hišo Ivan Vreščak. Za napravo vodnjaka na dvorišču je najel studenškega mojstra Kovačiča iz Gor. Radgonce. Zemlja, kjer se koplje vodnjak, je zelo sipka in je tako delo precej oteženo. Vendar je napredovalo še precej hitro. V nedeljo zjutraj je bil pri kopanju vodnjaka zaposlen 24letni delavec Avgust Kelnarič. Doma nekje iz okolice Maribora. Iz doslej še nepojasnjenih vzrokov pa se je nenadoma zrušila stena vodnjaka in v globini osmih metrov zasula Kelnariča tako, da mu je ostala še samo glava na zraku. Nesrečnež je kričal na pomoč, prihiteli ljudje pa mu niso mogli pomagati, ker je bila nevarnost, da se pri reševalnih akcijah znova vdre zemlja in ga popolnoma zasuje. Po vrhvi so spustili v vodnjak zaboje, s katerim so pokrili nesrečnežovo glavo, da ga ne zasuje za primer, da bi se zemlja ponovno rušila. Zrak

pa so mu mariborski reševalci dovajali po ceveh.

Medtem so prispeli tudi požarniki in reševalci, kakor tudi večje število kaznjencev tukajšnje kaznilnice. Pričeli so takoj z reševalnimi deli, kar pa je bilo precej težavno. Nekako deset metrov od vodnjaka so pričeli kopati meter širok kanal v globino osmih metrov, da tako pridejo do ponesrečenca. Ko so pa bili od ponesrečenca še kaka 2 metra se je zemlja vnovič zrušila in je bilo tako odkopavanje dolgotrajnejše in še težavnejše.

Reševalna dela so trajala do 3. ure danes zjutraj, vendar še niso utegnili rešiti zasutega. Ob 5. uri se je reševanje nadaljevalo. — Danes dopoldne je prišel na kraj nesreče tudi okrajni glavar g. Milan Makar.

Da zasuti Kelnarič ne bi preveč oslabil, mu od časa do časa pošiljajo v vodnjak krepčilna sredstva in to tako, da se nekdo spusti po vrhvi k njemu. Vendar je zasuti že tako oslabil, da je čim prejšnja rešitev nujna. Sklepa se, da je Kelnarič telesno težje poškodovan.

Na kraju nesreče so se zbirale ves čas tisočglave množice radovednežev iz okolice in Maribora, red so pa vzdrževali tezenski orožniki, gasilci in kaznilniški pazniki.

Včerašnja mariborska zborovanja

V spodnji kazinski dvorani je imela včeraj dopoldne Mariborska sokolska župa svoj redni letni občni zbor, ki so se ga polnoštevilno udeležili delegati posameznih edinic iz vsega župnega področja. Občni zbor, ki ga je brzojavno pozdravil tudi prvi podstarosta jugoslovanske sokolske zveze Engelbert Gangl, je vodil dolgoletni in zaslužni župni starosta g. dr. Milan Gorišek. Dopoldne so zborovali tudi pazniki državnih kaznilnic in letnišnice iz vse države. Prišli so delegati iz Skopja, Niša, Požarevca, Sremske Mitrovice, Zenice, Lepoglave in Stare Gradiške. Občni zbor je vodil predsednik združenja kaznilniškega pazniškega osebja g. Ivan Meško. V Narodnem domu je bil dopoldne občni zbor Nabavljalne zadruga državnih nameščencev. Vodil ga je dolgoletni predsednik Anton Rehar. V Unioni je bilo dopoldne politično zborovanje, na katerem je poročal nosilec liste nacionalnega pokreta Ljotič. Zborovanje je bilo slabo obiskano. O sokolskem občnem zboru in o zborovanju paznikov bomo še poročali, o občnem zboru združenja mariborskih trgovcev, ki je bil tudi včeraj dopoldne pa poročamo na drugem mestu.

Odkritje nagrobnega spomenika Sokolu Gerželju. Včeraj dopoldne je Sokolsko društvo na Pobrežju odkrilo nagrobni spomenik svojemu članu Ivanu Gerželju, ki se je lani pri telovadbi smrtno ponesrečil. Svečanega odkritja se je udeležilo številno sokolstvo in precej drugega občinstva. Ob 10. uri je bila v magdalenski cerkvi zadušnica za pokojnim Gerželjem, po maši pa je krenil dolg sprevod na pobreško pokopališče. Ob grobu je imel lep nagovor starosta pobreškega Sokola, nadučitelj Klemenčič, spregovorila sta pa tudi zastopnik mariborske sokolske župe Tomažič in predsednik Ciril-Metodove družbe g. dr. Lašič. Pobreška »Zarja« je zapela dve žalostinki. Z odkritjem lepega nagrobnega spomenika se je sokolsko društvo na Pobrežju na lep način oddolžilo spominu svojega bivšega vzornega člana Ivana Gerželja.

Mariborsko državno učiteljske na Oplenacu. Danes pod večer (ob 18.) popelje direktor g. Fran Kadunec v spremstvu prof. Vedralove in Roškarjeve ter prof. Trobeja 47 golem kot zastopstvo državnega učiteljskega v Mariboru preko Zagreba in Beograda na Oplenac, da se poklonijo dragocenim zemskim ostankom Velikega Mučenika. Na grob polože v imenu svojega zavoda zelenoživ javorjev venec s

širokim trobojnim trakom ter v narodnem stilu bogato okrašeno mogočno svečo z napisom. V srcih pa poneso svojo ter svojih učiteljev in študijskih drugov vročo ljubezen in vdanost, da se ob svečanem trenutku združijo vse pobožne želje in misli na grobu Najdražjega v eno samo plantecho izpoved in prisego zvestobe kralju in domovini.

Za kraljev spomenik v Mariboru so darovali, Sokol, gasilci orožniki, finančne kontrole in društva: Sokol, Sv. Lenart 935 Din; Sokol Maribor II, Pobrežje 100 Din; Sokol, Poljčane 50 Din; Gasilska četa, Gor. sv. Kungota 130 Din; Gasilska četa, Grlinec 30 Din; Orožniška postaja, Gor. Cmurek 100 Din; Odd. fin. kontrole, Sv. Jurij ob Ščavi 56 Din; Mariborski šahovski klub, Maribor 100 Din; Podr. Ciril-Metodove družbe, Kamnica pri Mariboru 100 Din.

Veliko politično zborovanje v Sarajevu. Včeraj dopoldne je bilo v Sarajevu veliko politično zborovanje, na katerem je mimo drugih govornikov poročal tudi n. tranji minister Velja Popović. Političnega zborovanja se je udeležila ogromna množica volilcev.

Nov dnevnik. V soboto je izšla prva številka novega dnevnika pod imenom »Glas naroda«. Dnevnik tiska ljubljanska »Merkurjeva tiskarna«. Odgovorni urednik pa je g. Ante Gaber.

»Službeni list« dravske banovine objavlja v letošnji 30 številki: Uredbo o hitrejšem postopku pri kazenskih sodiščih, odločbo o zahtevah za raznesilne snovi, nadalje objavo o raznih novih telefonskih relacijah, o telefonskih in telegrafskih taksah, uredbo o ustanovitvi zdravstvenih občin na področju naše banovine in objave banske uprave o pobiranju občinskih davščin.

Uredba o avtobusnem prometu. Finančni minister je sporazumno s prometnim ministrom izdal odlok, s katerim razvršča avtobusne zveze potniškega prometa po členu 2. uredbe o taksah na prevozna sredstva in državni trošarini na plinsko olje v železniškem prometu konkurenčne in nekonkurenčne avtobusne proge.

Znižana voznina za kolonialno blago. Prometni minister je znižal vozninsko tarifo za prevoz raznega kolonialnega blaga po naših železnicah. Popust velja za limone, mandarine in pomaranče in so slični popusti dovoljeni tudi za kavo in za ostalo kolonialno blago. Nova znižana tarifa bo stopila v veljavo 16. t. m.

Gradbena dovoljenja. Gradbena dovoljenja so dobili: Rudolf Ciuha, za gradnjo enonadstropne stanovanjske hiše v Bol-

fenkovi ulici. Marko Lah za gospodarsko poslopje v Kopernikovi ulici, Franjo Kolman za adaptacijo hiše v Frankopanovi ulici. Jože Ledinšek za enonadstropno stanovanjsko hišo na Radvanjski cesti in Franc Sulcer za adaptacijo hiše v Vojašniški ulici.

Nabavljalna zadruga je imela včeraj dopoldne svoj občni zbor v Narodnem domu. Otvoril ga je in vodil predsednik Anton Rehar. Iz poročil je bil razviden lep napredek zadruge. Članov šteje zadruga 3726. Članom se je vrnilo 940.557 Din. V članske namene se je votirala vsota 180.650 Din. V odbor pridejo v smislu pravil Kudečka, Mulan, Laharner in Maherl, v nadzorni odbor pa Cotič in Kofou.

Stranke, ki so izročile davčni upravi za mesto Maribor stare obveznice 2½% drž. loterijske rente za vojno škodo v zameno v času od 1. marca do 31. marca 1935 se vabijo, da takoj dvignejo pri tej upravi nove obveznice osebno proti priznanici in oddaji ustreznih izvirnih reverzov, in sicer v času od 8.—12. ure.

Mestno kopališče bo tekoči teden z ozirom na velikonočne praznike, razen ponedeljka, vse dni v tednu od 8. do 19. ure odprto. Parne kopeli bo v torek, četrtek in soboto za moške, v sredo in petek pa samo za ženske.

Ljudska univerza v Mariboru. Danes v ponedeljek ob 20.15 predava g. univer. prof. Dr. E. Spektorski iz Ljubljane o temi »Usoda slovanske vzajemnosti«. — Sledijo velikonočne počitnice.

Velikonočni smučarski izlet na Korošico. Za Veliko noč priredi »Putnik« z avto busom smučarski izlet na Korošico. Odhod iz Maribora bo v soboto ob 13. uri, povratek iz Logarske doline v ponedeljek ob 4. popoldne. Izletniki bodo prenočevali od sobote na nedeljo v Logarski dolini, odkoder se bodo v nedeljo zjutraj podali na Korošico. Smuka izborna! — Vožnja tour-retour 150 Din. Prijave sprejema »Putnik« Maribor, tel. 21-22 najkasneje do četrtega popoldne.

Šolskim upraviteljem. Letošnji XV. pomladanski velesojem v Ljubljani bo bogato zaseden z izdelki naše industrijske in obrtne proizvodnje. Velesojem bodo priključene še posebne razstave: Prva velika gasilska, gospodinska »Žena v obrti«, domača volna, perutnina, ptice in kuncji. Šolskim upraviteljem priporočamo, da privedejo zaupano jim mladino na ogled te prireditve in da združijo to ekskurzijo z majhiškim izletom svoje šole. Ogled velesoja bo v mladini vzbudil ponos na sposobnost in ustvarjajočo silo domačih ljudi, navdal jo bo z zaupanjem v uspeh pridnega in smotrenega dela. Po drugi strani pa jim bo to, kar bodo videli na velesojem, mnogo koristilo pri predelavanju učne tvarine v šoli, v pripravi za pozneje v življenju. Za vse šole kakršnekoli vrste, znaša vstopnina 3 Din za učenca, oz. učenko.

Radio Ljubljana. Spored za torek 16. t. m. Ob 11: šolska ura; 12: plošče; 12.50: poročila; 13: plošče; 18: otroški kotiček; 18.20: predavanje; 18.40: nemščina; 19.10: predavanje; 19.30: nacionalna ura; 20: volilna in politična poročila; 20.10: čas, jedilni list, program za sredo; 20.25: koncertna ura; 21.30: čas, poročila; 21.50: orkester; 22.30: plošče.

Sirov napad. V Nasipni ulici na Pobrežju sta se včeraj dopoldne sprla v stanovanju delavca Andreja Nerata neki njegov sosed N. in delavka Alojzija Klampferjeva. V prepir je posegel tudi Nerat, ki je po kratkem prerekanju poiskal dleto in z njim nevarno ranil Nipiča in Klampferjevo. Oba ranjenca so morali mariborski reševalci prepeljati v bolnišnico. Nerata so pa zaslili tezenski orožniki.

Krvav pretep. V neki gostilni v Vetrinjski ulici sta si sinoči skočila v las 46letni delavec France Pehar in 34letni ruski emigrant Nikolaj Kravčenko. V pretepu je Kravčenko večkrat zabodel Peharja, ki je moral iskati pomoči na reševalni postaji. Kravčenko pa so stražniki aretirali.

Vlom in tatvine. V trgovino Josipa Lebeja v Pivoli so v noči na preteklo soboto vlomili neznani storilci in odnesli raznega blaga v vrednosti 2.700 Din. Iz kleti posestnika Janeza Korošca v Stopnem so neznani tatovi odnesli nad 100 l vina in 300 kg koruze. Tudi so vlomili obiskali hišo posestnika Cirila Lendoška pri Sv. Ani in odnesli razno posteljnino

Narodno gledališče

REPERTOAR.

Ponedeljek, 15. aprila: Zaprt.

Torek, 16. aprila ob 20. uri: »Blodni ognji«. Red A, Znižane cene. Zadnjič.

Sreda, 17. aprila: Zaprt.

Šorlijevi »Blodni ognji« zadnjič in po znižanih cenah. Mariborski notar in književnik dr. I. Šorli je s svojo dramo »Blodni ognji« tako v Ljubljani, kakor tudi v Mariboru dosegel zavidanja vredne uspehi. Uspehi tiči pred vsem v tem, da se je znal z učinkovito obdelano aktualno snovjo približati sodobnemu človeku in mu predložiti kos neolepoticenega življenja. Poslednja uprizoritev te drame bo v torek, 16. tm. po znižanih cenah in za red A.

Krstna predstava domače operete. Za Veliko noč bo prva uprizoritev doslej še neizvajane izvirne operete »Prebrisani amor«. Opereto je napisal in uglašil režiser mariborskega gledališča Pavel Rasberger. Muzikalno je to delo prav melodično, pisano solidno; vsebinsko spominja na romantične operete in zabava po mnogih komičnih zapletljajih. Režira glavni režiser J. Kovič, dirigira Herzog, koreograf je Harastovič. Sodelujejo Udovičeva, Barbičeva, Dragutinovičeva, Sancin, Grom, P. Kovič, Verdonik, Harastovič, Nakrst, Furijan in Blaž.

KINO

GRAJSKI KINO

Od danes dalje senzacionalen vefilm kakršen še ni bil v Mariboru.

„DIRIGIBLE“

(Junaki zraka, ledu in vode) v nemškem jeziku. Pride film »Rože z juga«.

Kino Union. »Princesa Turandot«, veseloigra po kitajski pravljici, z Will Ritsch-em in Katico Nagy.

in posodo v skupni vrednosti nad 3000 dinarjev.

Čigav je gonilni jermen? Sinoči je policija v neki gostilni v Vetrinjski ulici aretirala 28letnega delavca Josipa D. s Placha, ker je prodajal 15 m dolg in 8 cm širok gonilni jermen. Trdil je, da mu ga je dal neki sosed z naročilom, naj ga spravi v denar in mu zato obljubil polovico izkupička. Policija pa njegovim trditvam ni verjela in je prepričana, da je bil gonilni jermen pred dnevi ukraden v mlino Sofije Hansonove na Veliki.

Aretiran vlomilec. Orožniki v Makolah so aretirali 23letnega brezposelnega Lovrenca Rajšpa, ki je resno osumjen, da je zadnje čase izvršil več vlomnih tatvin. Pri zaslišanju je sicer tajil, ker so pa našli pri njem neke ukradene predmete in nekaj denarja, so ga izročili v zapor mariborskega sodišča.

Ponesrečen kolesar. V Langusovi ulici je padel včeraj popoldne s kolesa 28letni čevljarski pomočnik Henrik Završnik tako nesrečno, da si je zlomil levo nogo. Poklicani reševalci so ga prepeljali v bolnišnico.

Naplavljeno truplo. V Segovcih je naplavila Mura okrog 35 let starega moškega, ki je bil oblečen v črno obleko. Truplo je ležalo v vodi najmanj 10 dni. Pri nesrečnem niso našli nobenih listin in še doslej niso mogli ugotoviti njegove identitete.

Sobotni živilski trg. Preteklo soboto so na mariborski trg pripeljali okoliški mesarji in šeparji 85 klanih prašičev, kmetje pa so pripeljali 24 voz in 69 vreč krompirja ter 30 vreč čebule. Na trgu za perutnino je bilo 560 kokoši, 780 piščancev, 13 gosi, 26 puranov in 15 rac. Tudi so prinesli na trg 23 kozličev, ki so jih prodali po 30 do 60 Din. Precej je bilo tudi zelenjave in drugega sočivja. Cene blaga se niso spremenile izza zadnjega tržnega dne. Na trgu za seno pa je stalo 8 voz sena, 4 vozi otave, 2 voza pšenične slame in 2 voza ržene slame.

Vremensko poročilo meteorološke postaje. Davi ob 7. uri je kazal toplomer 9,6 stopinj C nad ničlo; minimalna temperatura je znašala 6,2 stopinj C nad ničlo; barometer je kazal pri 14 stopinjah 733, reduciran na ničlo 731; relativna vlaga 63; vreme je oblačno in tiho; vremenska napoved napoveduje spremenljivost vremena.

Zborovanje mariborskih trgovcev

OBCNI ZBOR ZDRUŽENJA TRGOVCEV ZA MESTO MARIBOR. KLENA POROČILA. SPREJETA RESOLUCIJA.

Včeraj dopoldne je imelo Zdrženje trgovcev za mesto Maribor v spodnji veliki dvorani hotela »Orel« svoj redni letni občni zbor, ki se ga je udeležilo večstoštevilo mariborsko trgovstvo. Navzoči so bili tudi predstavniki drugih gospodarskih organizacij ter predstavniki političnih oblasti in mestne občine mariborske. Občni zbor je vodil predsednik združenja g. Ferdo Pinter, ki je uvodoma pozdravil navzoče, po čemur je predstavnik drugih organizacij in oblastev, nato pa podal skrbno sestavljeno predsedniško poročilo. Takoj uvodoma je naglasil, da je bilo preteklo poslovno leto v gospodarskem oziru eno najtežjih poslovnih dob. Svojo trditve je podkrepil s številom odjav trgovskih in drugih obratov, ki so najboljši barometer gospodarstva. Statistika nam poroča, da je bilo lani v naši banovini odjavljenih 1373 trgovskih obratov več kot prijavljenih in znaša število odjav v zadnjih 2 letih že nad 3000.

V svojem nadaljnjem poročilu je predsednik g. Pinter omenjal lansko pridobitno, odnosno predpis za pridobitni davek. Povišana pridobitna bi bila za trgovstvo najhujši udarec, saj bi to ne bil več davek, marveč že oddaja premoženja. Mimo tega udarca pa so sledili še novi. Samoupravni proračuni so prinašali trgovstvu nova bremena. Vse intervencije trgovske organizacije niso zalegle. Ko pa je prišla na krmilo nova vlada, je izdala hvalavredno parolo, po kateri se davki niso zvišali in po kateri se bo pomagalo našemu celokupnemu gospodarstvu. Znižanje železniških tarif in taks na motorna vozila bo mnogo pripomoglo k zboljšanju trgovstva. Kar pa so trgovci na eni strani pridobili, to so na drugi strani izgubili v obliki večkratnega povišanja mestne davščine na blago, ki prihaja v mesto Maribor. Proti nameravanemu povišanju se je združenje borilo z vsemi štirimi in je bilo pred kratkim obveščeno, da se je povišanje uvoznine ukinilo in da bo ostala v veljavi za uvoz blaga stara tarifa. Omenjal je tudi razne banovinske dajatve in trošarine, ki so vse v hudo breme našim trgovcem.

V svojih nadaljnjih izjavah je predsednik g. Pinter omenil zahtevo po važi instituciji, po takozvani »gospodarskem svetu«. Naglasil je nujnost rešitve tega vprašanja in važi institucije, ki obstoja v tem, da se s pravilno rešitvijo gospodarskih vprašanj od strani širše gospodarske javnosti po možnosti pospeši izhod iz današnje gospodarske krize. Splošno je znano, da je izid iz krize nemogoč, dokler se ne dosežejo za kmetiške pridelke višje cene, dokler se ne omogoči denarnim zavodom likvidnost in redno poslovanje in dokler z dobrimi trgovskimi pogodbami ne dosežemo izvoza lesa, živine in drugih pridelkov in dokler se v splošnem ne dvigne kupna moč našega kmeta, našega delavca in vseh drugih stanov. Pri tej priliki se je zahvalil ljubljanski zbornici za TOI, ki je vselej nudila mariborskemu združenju zdatno pomoč. Pozval je navzoče zborovalce, naj se z zaupanjem oklenejo stanovske organizacije in naj podpirajo strokovni tisk ter propagirajo za razširjenje strokovnega časopisa ter končno sodelujejo vsak po svojih močeh pri ureditvi javnih vprašanj, zlasti kjer gre za trgovske interese.

Sledilo je tajniško poročilo, ki ga je podal poslevoedeči tajnik g. S k a z a. Iz njegovega poročila se zrcali temeljito delo in hud boj trgovskega združenja za interese trgovskega stanu. V poročilu so prikazane vse večje akcije in vsi pomembnejši dogodki v pretekli poslovni dobi, kjer se je združenje ali samo udeleževalo, ali pa vsaj sodelovalo. Tajniško poročilo, tudi predsedniško poročilo je bilo z velikim odobravanjem sprejeto. Iz obširnega blagajniškega poročila, ki ga je podal g. Z i d a n š e k, poslušamo, da so znašali upravni stroški združenja 107.334 Din, da je združenje izplačalo na podporah obubožanim trgovcem 9.227 Din, da je darovalo v spomin na blagopokojnega kralja za bžičnico 1.015 Din,

za podpore brezposelnim trgovskim namščencem 10.559 Din, raznim dobrodelnim in humanitarnim društvom 3.223 Din, za zasledovanje krošnjarijev pa je izšlo nad 3.000 Din. Bilanca izkazuje 723.908,87 Din premičnega in nepremičnega premoženja. Nadzorni odbor je izrekel razrešnico celotnemu odboru, ki je bila soglasno sprejeta. Prav tako soglasno so bili sprejeti tudi proračun za novo poslovno leto in nekateri predlogi uprave. Soglasno je bila sprejeta tudi naslednja r e s o l u c i j a :

Mariborsko trgovstvo je na svojem občnem zboru razpravljalo o sedanjem gospodarskem položaju trgovine in z ozirom na katastrofalne razmere, v katerih je trgovstvo, soglasno sklenilo nasloviti na kraljevsko vlado naslednje zahteve: Ukinjejo naj se vsi davčni in dragi privilegiji, bodisi nabavljajim za drugam, kakor tudi podobnim ustanovam izvede naj se reforma zakona o neposrednih davkih z ozirom na kontingiranje pridobitine, določanja eksistenčnega minimuma in imenovanje članov davčnega odbora, ki naj jih imenujejo stanovske organizacije in ne občine. Industrijske in tovarniške prodajalnice naj se brezpogojno ukinjejo, dokler pa se to ne izvede, naj se smatrajo kot samostojna podjetja in kot takšna tudi obdavčijo. Taksa po tar. post. 34. naj se začne po-

birati šele pri računih do 100, in to po 1 Din. Trgovski posli iz roke v roko naj se osvobodijo izdajanja potrdil in seveda tudi taks. Samoupravne davščine, trošarine, uvoznine in druge naj se v vsej državi unificirajo, ker so velika ovira v medsebojnem blagovnem prometu. Takoj naj se ukine § 7. davčne novele z dne 18. februarja p. l. zak. na o neposrednih davkih. Zahteva se novelizacija § 19. obrtnega zakona z ozirom na podaljšanje učne dobe, možnost dosege trgovsko-obrtnih pooblastil in privilegiranja rokodelcev z ozirom na trgovsko obrt. Krošnjarenje naj se dovoli samo s predmeti domače delavnosti, vsako drugo naj se prepove in onemogoči. Ukinje se naj tudi obiskovanje privatnih strank po trgovskih potnikih. Potniki naj obiskujejo samo tvrdke, ki se bavijo z razpečevanjem takega blaga. Blagovni krediti naj se brez oziroma na vrednost in vrsto blaga v celoti izvzamejo iz kmetijske zaščite. V interesu pobijanja brezposelnosti naših domačih delovnih moči zahtevajo trgovci, da se čimprej nadomestijo nepotrebni tuji delavci in nameščenci z domačini. Z ozirom na težke gospodarske razmere, v katerih je danes trgovstvo, naj se čimprej izvede socialno zavarovanje za trgovstvo.

Pri raznoterostih se je oglasilo k besedi več govornikov. Sprejetih je bilo več važnih sklepov, ki bodo koristili trgovskemu stanu in organizaciji. Po končani debati je predsednik zaključil to lepo uspelo trgovsko zborovanje.

Skrbi in težave našega kmeta

NE IZPLAČA SE MU REDITI NE ŽIVINE NE PRAŠICEV NE PERUTNINE.

Mimo sadjarstva in vrtnarstva je tudi rentabilnost živinoreje v naših krajih prišla rapidno padati. Našemu kmetu se danes ne izplača rediti ne goveje živine ne prašičev in ne perutnine, ker tega blaga nikakor ne more spraviti v denar. Že pred tremi leti so cene živini občutno padle in so naši kmetovalci tudi trdno prepričani, da je že takrat gospodarska kriza dosegla svoj vrhunec. In vendar je pred 3 leti dobil naš kmet za pitano tele še dvakrat toliko, kakor dobi danes. Še pred dobrim letom je bila cena živi teži 5 do 6 Din, pred lanskim Božičem pa je cena padla celo na 3 Din in še nižje.

Usoden in porazen je bil padec cen pri prašičih, ki so nazadovale za nad 50%. Padanje cen pri prašičih pa ni naravno in je posledica samo divja gonja veleprekupčevalcev za monopolizacijo posameznih pokrajin, ki je privedla že tako daleč, da se cene vsej živini iz dneva v dan očitno rušijo in ni izgleda na skorajšnje izboljšanje. Brezglava sebičnost takih prekupčevalcev tera v obup našega kmeta. Naš kmet je danes tako daleč, da ne ve kam bi se obrnil, kaj bi storil. Propada mu imetje, propadajo mu poslopja, propada mu orodje, propada mu vse, za davke in ostale dajatve ter za vzdrževanje družine pa nima kje vzeti. Vse potrebe, ki jih kupuje, so sorazmerno veliko dražje od njegovih pridelkov. Strokovnjaki ga tolažijo naj redi kvalitno blago, naj redi kvalitno živino, ker samo kvalitetna živina in blago ima ta še danes ceno. Reja kvalitetne živine in pridelovanje kvalitetnega blaga pa je zvezano z večjimi stroški. Kaj torej pomaga našemu kmetu taka reja in tako pridelovanje, ko pa kupec, ki se pri nje mu oglasi, nima drugega na jeziku kot eno in isto, da je cena padla, da se samo prav poceni blago še da spraviti v denar. Kaj pomagajo našemu kmetu vzorno urejeni hlevi, prvovrstna posestva, če za prodano blago ne dobi toliko, da bi kril svoje stroške, da bi mogel plačevati davke in da bi mogel mimo tega še sam živeti.

Zlomljen in sklonjen, neorganiziran in prepuščen sam sebi je naš kmet danes napram mogočnim kartelnim trustom, ki razpolagajo mimo ogromnega kapitala z zakonitimi in nezakonitimi podporami. Neorganizirani so naši kmetje napram drugim slojem, ki so vsaj po svojih organizacijah malo zaščiteni. Kdaj bo uvidel naš kmet nujno potrebo organizacije, potrebo samopomoči?

V tesni zvezi z živinorejo pa je tudi

mlekarstvo. Številke nam prikazujejo katastrofalni padec cen in vnovčevalne možnosti na tem področju. Še pred 10 leti je ena sama tvrdka v Mariboru prodala in predečala 18.000 l mleka vsak dan, še leta 1929. je prodala nad 16.000 l mleka, dočim ga proda danes komaj 1000 l na dan. Neka druga tvrdka, ki je pred leti predelala vsak dan 9000 litrov mleka v mlečne izdelke, je sedaj svoj obrat zaprla, ker se ji ne izplača. Konzum domačih mlečnih izdelkov in mleka je katastrofalno padel zaradi tega, ker se zlasti mlečni izdelki uvažajo k nam iz drugih banovin. Naši kmetje so dobili v takratni vrednosti za mleko okroglo 16 milijonov dinarjev. Danes tega denarja ni in da je to porazen udarec za naše gospodarstvo, lahko vsakdo sam preračuna in presodi. Vse prošnje, vsi načrti in vsa prizadevanja naših kmetovalcev, da bi se rešilo vsaj to, kar se rešiti da, so ostala brezuspešna. Katastrofalnemu padcu v konzumu je sledil katastrofalni padec cen. Če računamo, da popije Maribor na dan samo 10.000 litrov mleka, znaša padec na leto nad 5 milijonov dinarjev.

Reja živine pa se našemu kmetu ne izplača zadnje čase že zaradi tega, ker so pričeli uvažati meso v naše kraje iz drugih banovin. Številke nam povedo, da so mesarji leta 1933. zaklali v Mariboru 6018 glav goveje živine, 4970 telet in 11.552 prašičev; leta 1934 so zaklali 4825 glav goveje živine, 4575 telet in 9542 prašičev; leta 1933. je bilo uvoženega v Maribor 2691 kg govejega mesa, 11.805 teletine in 2709 kg svinjine; lansko leto pa 8893 kg govedine, 11.944 teletine in 5556 kg svinjine. Številke nam torej jasno povedo, da pada domači zakol in da raste uvoz, ki je najhujši udarec za našega kmeta.

Tudi perutninarstvo našemu kmetu dandanes ne nese več. Štajerska kokoš je svetovno znana. Njen dobre glas gre preko mej in jo je še danes lahko vnovčiti. Toda izvoza ni, meje so zaprte. Štajerske eksportne tvrdke za perutnino bi prav lahko izvozile najmanj še enkrat toliko blaga, če bi jih Narodna banka pri njihovem poslovanju ne ovirala. Znano je, da računa Narodna banka za eskont 8 in pol odstotkov obresti, kar znaša na leto približno 20%. Če bi tega ne bilo, bi eksportne tvrdke lahko mnogo več izvažale in bi lahko dražje plačevale perutnino našim rejcem. Našim kokošim so tuji trgi zaprti, ker se je istočasno na stečaj odpel madžarski trg, ker madžarska vlada ni šla svojim eksporterjem samo,

na roko pri izvozu, marveč je celo dala na razpolago okrog 10 milijonov dinarjev, da so si eksporterji mogli zgraditi primerne hladilnice.

Ljubljanski velesejem in pohišvena razstava

Mizarska stroka, ki ima posebno v Ljubljani in njeni okolici globoke korenine, se je v naši državi zelo razvila. Postala je važen faktor našega narodnega gospodarstva; saj je prav les naše največje bogastvo. Samo Ljubljana z okolico ima okrog 90 samostojnih mizarskih mojstrov, k temu pa prideta še Maribor in Celje z okolico. Od teh jih veliko vzdržuje konkurenco z visoko razvito tujo industrijo, ki zopet sili na naše trge, kar še posebno velja za avstrijsko pohišveno mizarstvo. Ljubljanski velesejem si je tekom 15 let svojega obstoja pridobil zaslug za uveljavljanje našega mizarstva. Tudi letos bo uprava Ljubljanskega velesejma z največjo vmeno podpirala naše mizarstvo v boju s tujo konkurenco, potrebno pa je, da naši mojstri na letošnjem Ljubljanskem spomladanskem velesejmu od 1. do 1. junija pokažejo, da so kakor glede solidne in precizne izdelave, tako tudi glede cen povsem konkurenčni tujim izdelkom. Interesenti iz mariborskega in celjskega okoliša naj se nemudoma obrnejo na velesejsko upravo v Ljubljani po prospektih in pojasnila.

Iz računskega zaključka Mestne hranilnice

Iz računskega zaključka Mestne hranilnice v Mariboru za lansko upravno leto, ki je bilo že 73., povzemamo, da je stanje hranilnih vlog nazadovalo od 99.70 na 92.46 milijona dinarjev, med tem ko je stanje vlog v tekočem računu naraslo od 25.59 na 27.45 milijona dinarjev. Hranilne vloge je hranilnica obrestovala po 4, stalnejše pa po 5%. Hipotečna posojila so v začetku lanskega leta znašala 54.57 milijona dinarjev, med letom je bilo izplačanih 1.82 milijona Din, skupno torej 56.39 milijonov, a od tega je bilo vrnjenih 4.94 milijonov, tako, da je znašalo stanje hipotečnih posojil ob koncu lanskega leta 51.45. Občinski posojil je bilo v začetku lanskega leta 30.93 milijona, izplačanih je bilo lani 0.20 milijona, skupno torej 31.13 milijona, od katerih je bilo vrnjenih 0.38 milijona, tako, da je znašalo stanje občinskih posojil ob koncu lanskega leta 30.75 milijona dinarjev. Kreditni saldo je znašal v začetku lanskega leta 22.01 milijona, med letom se je izplačalo 4.94 milijona, skupno torej 26.95 milijona, a vrnjenih je bilo 5.23 milijona, tako, da je znašal kreditni saldo ob koncu leta 21.72 milijona Din. Obrestna mera je znašala 10.50%. Stanje naložb je padlo lani od 7.61 milijona na 4.62. Gotovina pa je znašala ob koncu leta 0.74 milijona Din.

Ptuji

Ustanova posebne vrste. Uprava sanatorija Ruskega Rdečega križa za pljučnobočne v Vurbergu pri Ptujju je ob priliki komemoracije ob polletni smrti blagopokojnega kralja Aleksandra na vzpodbudo šefa sanatorija g. dr. Bole-slava Okolokulaka sklenila počastiti spomin nepozabnega pokojnika z ustanovo posebne vrste. V zdravilišču bo namreč odslej ena postelja s popolno oskrbo stalno rezervirana za revnega bolnika, potrebnega zdravljenja v zdravilišču, in sicer brezplačno. — To plemenito gesto ruskega sanatorija v Vurbergu, vredno posnemanja, toplo pozdravljamo.

Prevzem pokroviteljstva. Ban dravske banovine g. dr. Puc je prevzel pokroviteljstvo ukrajne kmetijsko-obrtno razstave, ki se bo vršila v Ptujju od 28. septembra do 6. oktobra t. l.

Sejem za prašiče v Ptujju. Zaradi nastalega toplega vremena je bilo v sredo, 10. t. m. na živinskem sejmu izredno živahno. Prignali so 292 svinj in 416 prascev, skupaj 708 ščetinarjev, število, ki se že več let ni doseglo. Vključ temu pa je bila kupčija razmeroma slaba; prodali so namreč samo 108 glav. Povprečne cene za kg žive teže so bile naslednje: pršutarji 4—5 Din, debele 5—6 Din, plemenske 3.50—4.50 Din; prasci, stari 6 do 12 tednov, so se prodajali po kakovosti in sicer od 40—100 Din eden. Prihodnji sejem bo 18. t. m.

Alphonse Daudet:

GREH ŽENE

ROMAN.

56

Med rednimi častniki, s katerimi se tu kdaj pa kdaj družim, je neki rezervni poročnik, ki si je izprosil dovoljenje, da sme ostati pri polku tudi po vajah, da prebije tu še nekaj časa zaradi izpopolnitve. Vendar, čudni so okusi na svetu! Glejte, on je navdušen za vojaški obrt, želi služiti, pokoriti se, ljubi čin in disciplino. Sicer je sin nekega našega logarja, ki so ga divji lovci v Senartu nazvali »Indijanca«. Priporočam pažnji Vaše filozofije to nenavadno vojaško pokorščino, ki se je ta krepki, visoki mladenič, v civilni poslovdnja neke trgovine s svilo v Parizu, ni mogel otrestiti.

Vi poznate zdravilni tek zidarjev, da postanejo še sami lačni, ko jih gledate, kako si režejo kruh, meso ali sir; poročnik Sautecoeur budi v meni podoben dojem. Tudi jaz bi se skoraj mogel zaljubiti v vojaško življenje, ko vidim njegovo, kako v tem uživa, kako se veseli tudi najmanjših malenkosti tega življenja. Prava duša častniškega sluga ali praporščaka. Beroč stihle Derouleda se joka in je ves zanešen, kadar vidi, kako se blešče gumbi na suknji. Če ne bi bilo starega Indijanca, kateremu je najvišji ponos, in mlade žene, ki jo obožuje, bi

takoj zapustil svojo trgovino s svilo in pohitel v Tonkin ali Senegal, da tam med črnci in rumenci pričaka slavni dan. Toda kadar koraka stari »Indijane« pod roko s svojim sinom, oblečenim v uniformo dragonskega častnika, potem je oče od veselja pijan; in ko pride njegova mala žena, drobna Parižanka, grda a zapeljiva kakor smrtni greh, s svojim možem kosit v Melun, tedaj se njegove oči iskre, da bi bilo nevarno približati jih smodniku. Potem razumete, zakaj ne mara odpotovati v Dakar. Nekoč sem ju povabil na kosilo na breg Marne, in pri tej priliki se je moj škorenj pogovarjal z njenim finim in neryoznim, sicer ne posebno divjim čevlčkom; tedaj sem sklenil, da bom šel večkrat tja do Eremitage, kjer žena mojega dragega poročnika prebije večino leta, da tam v jelovih gozdovih zdravi svoja bolna pljuča. Čakajoč ugodnega trenutka podžigam simpatije moža za sebe, sicer pa je gojil do mojega imena tako spoštovanje in oboževanje, da bi počili od smeha. Ako me kdaj najde v postelji s svojo ženo, bo v njegovem obupu tudi neka primes ponosa.

Izvemši torej tega človeka, se pri

polku ne družim s prav nikomer. Opazil sem, moj filozof, da dela rejen krojač vedno preširoke suknjiče in da skuša slikar portretist, ki je obdaren z velikim nosom, prenesti to blagodat tudi na svoje modele. Tako bo povsod isti fenomen subjektivnosti, ki ga nahajam tudi pri svojih tovariših, pa naj bodo aktivni ali samo rezervisti. Vsi imajo neko zaspano in dolgočasno fiziognomijo, glagol »se dolgočasim«, spregan v vseh časih in osebah, v prezentu, futuru, aktivu in pasivu. Je to zaradi obvezne vojaške dožnosti? Mar je francoska mladina izgubila pod enoličnim vojaškim jarmom še ono malo elana in iniciative, ki sta ji bila preostala? Sedaj ne izgleda pri 50 dragonskem polku nihče tako, da bi se zabaval, razmišljal o čem, ali še zanimal za karkoli že. Sautecoeur je sicer res idiot, pa veruje vsaj v življenje, giblje se, razburja, zlasti pa sedaj v času velikih vaj.

Ko ima obvestiteljsko službo, tedaj ne spi, ne je in pazi na vse ljudi in živali. Zdi se mi, da je s tem, ker je preveč budno bedel nad sovražnikom in ga izsledil, zmešal načrte naših generalov, dveh mirnih starcev, ki ne ljubita zgodnjega vstajanja. Po generalnem štabu kroži neka precej smešna risba, ki kaže oba kot invalida, kako gonita s palico velikega psa z rapisom na ovratniku: »Obvestiteljska služba«, ki ju je s svojim norim skokom zmotil pri igri in vse po-

rušil. To karikaturu pripisujejo nekemu vojaku mojega eskadrona. Parižani, po poreklu pa Poljaku, visokemu plavalnemu mladeniču malih ustnic, ki gleda vedno nekam v stran. Bil je enoletni prostovoljec, in da se reši naporov vojaških vaj, je naslikal zelo uspel portret polkovnika. In uprav je hotel naslikati tudi mene v neki visoki sobi v mlino z malimi okni, polni vreč žita, ko je vstopil neki tovariš in prekinil slikanje: »Borski, naglo, kliče vas polkovnik, dva gospoda iz Pariza sta pri njem.«

»Izgubljen sem...« je dejal nesrečen, než ter ves prebledel, in opazil sem, kako je s pogledom ošinil okna, ki so pa bila pretesna, da bi mogel pobegniti skozi nje. Mislil sem, da gre za ono karikaturu, toda zvečer me je moj sorodnik obvestil, da gre za nekaj bolj resnega. Borski je bil namreč član neke družbe, s katero je nenadkriljivo ponarejal bankovce. Med njim in med banko se je bil eden onih silnih in skrivnostnih dvobojev, o katerem se javnosti nikoli ne pripoveduje; banka je bila zaradi njegove prisiljena izdelovati vedno nove plošče s kompliciranimi rezbarijami in tiskom, toda on je to vedno zavohal in kmalu tudi ponarejeval. Samo na ta način si je Borski mogel priskrbeti dovolj denarja, da z njim zadovolji muham neke prekrasne ženske. Polk govori se samo o tem.

(Se bo nadaljevalo.)

Sport

V vrtincu borbe za točke

NEDISCIPLINIRANI NASTOP LJUBLJANSKEGA HERMESA V MARIBORU. ČAKOVEČKI SK PORAZIL SK CELJE. ČSK ZOPET VODI V PRVENSTVENI TABELI.

Včeraj se je tekmovalje za prvenstvo LNP nadaljevalo z dvema tekmaroma, in sicer v Mariboru in Celju. V Mariboru je gostoval ŽS Hermes iz Ljubljane, ki je odigral svojo tekmo s SK Rapidom, v Celju pa Čakovečki SK proti SK Celju. Obe tekmi sta se končali brez presenečenja in so zmagali favoriti. Prvenstvena tabela izgleda po včerajšnjih tekmah takole:

ČSK	9 5 4 0	26:11	14
Železničar	10 6 2 2	27:20	14
Ilirija	8 5 2 1	31:10	12
Rapid	9 5 0 4	23:14	10
ISSK Maribor	10 3 1 6	13:29	7
Svoboda	10 2 3 5	12:48	7
Celje	9 2 2 5	13:18	6
Hermes	9 2 0 7	19:23	4

SK Rapid:ŽSK Hermes 1:0 (1:0).

Včerajšnja tekma gotovo ni bila za pragojandno nogometnega sporta. Tisti, ki so včeraj obiskali igrišče SK Rapida so bili priča igri, ki z nogometom nima ničesar skupnega in to zaradi tega ker so igralci pozabili vrhovno geslo vsakega sportnika »fair play«. Tekma je bila v kolikor toliko zanimiva le v prvem polčasu, ko sta obe moštvi vložili v borbo vse znanje. Pri tem se je pokazalo, da je Rapid močnejši nasprotnik in bi tudi zmagal s precejšnjo razliko golov, če ne bi razne peripetije pokvarile igre. Če proti koncu prvega polčasa so se igralci »obdelali« s prikritimi in zahrbtnimi neprijaznostmi, in sicer večinoma tako, da jih sodnik ni mogel vedno opaziti. Tudi drugi polčas slike ni spremenil. Počasi je lezla igra v celo vrsto medsebojnih dejanskih razračunavanj. V 26. minuti drugega polčasa Rapidov Golinar je ostro startal na Košenino, ki je obležal. Ker sodnik Golinarja ni izključil, je nastalo prerekanje med Hermežanom in sodnikom, ki je izključil tri Hermežane, in sicer vratarja Oblaka, branilca Klančnika in desno krilo Derendo, ki so žalili sodnika. No, po 10 min. se je zadeva toliko razčistila, da se je igra nadaljevala, in sicer brez omenjenih trojice. To kar je sledilo, ni bil več nogomet, marveč cirkus. Hermežani so šli v obrambo, zavračevali na nasprotni način igro ter vsako žogo namenoma pošiljali daleč čez plot. Rapid kljub vsem naporom rezultata ni mogel zvišati in tako se je tekma končala le z rezultatom 1:0. Da je moštvo Hermesa zapustilo skrajno neugoden vtis teži na dlani, kar je prišlo do izraza tudi pri gledalcih, ki

so protestirali proti takemu načinu igre.

Sodil je g. Vesnaver. Prikritih in zahrbtnih foulov, ki so pravzaprav dali povod nečastnemu zaključku tekme, čestokrat ni mogel videti. Bil je premalo energičen in bi moral že pri prvih težkih in namerih foulih poslati dotične igralce na »oddih«. Bil pa je gotovo objektivni vodja.

V predtekmi je rezerva SK Rapida porazila v prvenstveni tekmi rezervo ISSK Maribora s 3:0 (2:0). Sodil je g. Kopic.

Čakovečki SK:SK Celje 2:0 (2:0).

Celje je imelo včeraj v gosteh ČSK. Igra se je končala z zmago ČSK, ki se je z včerajšnjo zmago zopet povzpela na vrh prvenstvene tabele. Sodil je g. Ramovš iz Ljubljane.

ISSK Maribor:SK Svoboda 3:0 (2:0).

Na igrišču v Ljudskem vrtu se je včeraj dopoldne odigrala prijateljska tekma med ISSK Mariborom in SK Svobodo. ISSK Maribor, ki je nastopil z nekaterimi novimi močmi je po zanimivi igri zaslužen zmagal. Sodil je g. Senica.

Ostale nogometne tekme.

Ptuj: Drava:Železničar komb. 3:3.

Murska Sobota: Mura:Ptuj 4:0 (3:0).

Beograd: BASK:Primorje 7:0 (3:0).

Sarajevo: Slavija:Jugoslavija 1:0 (0:0).

Osijek: Hajduk:Slavija (P) 3:0 (0:0).

Zagreb: Beograd:Zagreb 6:0 (3:0).

Praga: Avstrija:Češkoslovaška 0:0.

Dunaj: Praga:Dunaj 2:1 (1:1).

Gradec: Dunaj:Gradec 1:1 (1:1).

Curij: Švica:Madžarska 6:2.

Bruselj: Belgija:Francija 1:1.

Brno: Budimpešta:Brno 6:1.

Otvoritev kolesarske sezone.

Včeraj dopoldne se je vršila prva letošnja kolesarska dirka, in sicer je Mariborska kolesarska podzveza priredila na 14 km dolgi progi Maribor - Slivnica - Maribor dirko za pokal predsednika g. Markoviča. Startalo je vsega 5 dirkačev in so bili rezultati naslednji: 1. Stefan Rozman (Železničar) v času 29:11; 2. Šunko (Železničar) 29:12; 3. Ditner (Maraton) 29:12.15; 4. Štruel (Maraton); 5. Ajd (Železničar).

Smuka na Peci. Pomladno solnce je sicer v glavnem že dokončalo svoje delo, vendar pa kljub svoji toploti ni moglo vzeti smučarjem edinega še preostalega zatočišča na Peci. Okrog Uletove kočice in Kordeževe glave je še pravcata zima. Edino z otemnelih in od solca zagorelih obrazov smučarjev, ki se vračajo raz-

igrane volje s Pece vsi navdušeni nad idealno smuko spoznavamo, da je poleg smučanja in obilo snega polno našega planinskega solnce. Ni čuda torej, da so že dospele nekatere prijave in si navdušeni smučarji že sedaj hočejo rezervirati prenočišča na Peci. Ljubitelji planin, smučarji in prijatelji Pece, ki rameravate prebiti velikonočne praznike na Peci, pohitite s prijavi, dokler je še prostor.

Praznik tašč v Ameriki

Amerika je dežela žensk. Čeprav je tam žensk manj kakor moških, kar se sliši malo čudno. Ker jih je manj, jih bolj cenijo kakor pri nas in to ženske tudi izkoriščajo. O kultu ne samo lepih in mladih pripadnic bivšega nežnega spola, tem več tudi starejših in grdih priča mesto Amarille v Texasu, kjer so uvedli »taščin dan«. Kakor imamo pri nas materske dneve, tako imajo tam taščin dan in vsak zet se potruji, da prinese svoji tašči čim več daril in ji izkaže spoštovanje in hvaležnost, da mu je vzgojila ženo. Tega dne je posebno živahno po cvetličarnah in slaščičarnah. Da bi bila proslava taščinega dne čim svečanejša, prireajo zadnje čase tudi volitve kraljice tašč. Teh kraljic pa ne volijo po lepoti ali mikavnosti, marveč po lastnostih, kar je tudi prav in pravično. Na zadnji taki prireditvi je bila izvoljena neka 60letna kmetica, ki je srečno vzgojila osem hčera, pa živi z vsemi zeti v najlepši harmoniji in slogi. Baje se niso še nikoli sprli. Kraljica tašč je dobila mnogo daril, a mestna uprava ji je priznala dosmrtno rento v znesku 50 dolarjev na mesec.

MLAD ŠAHOVSKI GENIJ.

Rusija je znana po velikem številu svojih talentiranih šahovskih mojstrov. Ni jih pa dala samo mlajša generacija, marveč se pojavljajo celo že med najmlajšo generacijo in vzbujajo pozornost vsega sveta. Zadnje čase so bili organizirani po moskovskih šolah šahovski turnirji, ki se jih je udeležilo nad 6000 dijakov. Z njimi so igrali odlični mojstri, kakor Lasker, Lilienthal, Spielmann in Rjuni. Največjo pozornost pa je vzbujal neki 15letni dijak Vladimir Malinin, ki je v simultanki premagal Laskerja in Lilientala, v navadni igri pa Rjuni.

Napredek ruskega vzhoda.

V letošnjem letu so na programu v Rusiji velika javna dela, za katera je odobren znesek 22.466.000 rubljev. Pa tudi druga gradbena podjetnost je v silnem razmahu in gradijo v vzhodni Rusiji nad 2000 novih industrijskih podjetij, od katerih jih bo še letos popolnoma dograjenih nad 1100. Vlada posveča posebno pozornost gradnji novih železniških prog in popravilu cest. Še letos bodo zgradili v vzhodni Rusiji nad 2267 kilometrov novih železniških prog. Proge, ki so bile doslej enotirne v vzhodni Rusiji, so dobile vse še drugi tir, tako da so danes v teh pokrajinah skoro vse važnejše proge dvotirne. Postajna poslopja, ki jih grade, pa so opremljena z naimodernejšimi tehničnimi pripomočki.

Ni treba opozorila.

Gospa: Jelka, če bo moj mož kdajkoli predrzen, prisolite mu krepko zaušnico.

Služkinja: V redu, milostiva. Je že dobil eno.

Razno

LJUBITELJI DOLENJSKE KAPLJICE!
Pristno dolensko črnino in najboljši Prošek dobite v Automatskem buietu. 1430

Prodaj

VELIKONOČNE ŠUNKE
od 2—10 kg. samo prva blago, sirove ali kuhane ter prave kranjske klobase priporočila Josip Sinigoi, trgovina z delikatesami. Maribor, Aleksandrova c. 18. 1615

PISARNIŠKO OPREMO IN OMARO
s predali za trgovino proda po nizki ceni Adolf Bernhard, Aleksandrova c. 51. 1548

POSODE ZA CVETLICE
pobarvane od Din 8.—. Sodarstvo Sulcer, Vojašniška 7. 1624

Posest

MESARJI POZOR!
Šeststanovanjska hiša z mesarijo na prometnem kraju ugodno naprodat. Naslov se izve v upravi »Večernika«. 1622

Kupim

KUPIM ŽENSKO IN MOŠKO KOLO.
Vprašati: Ob brodu 3, pritiče je, vrata 1. 1623

Spomnite se CMD!

Darujte za Pomožno akcijo!

ZA POTOVANJE

za praznik in delavnik, petek in svetek se potrebujejo kovčki in razne torbice, katere ima v veliki izbiri in zmernih cenah

Ivan Kravos, Aleksandrova c. 13
Telefon 2207